

K naplneniu strategických zámerov popisuje stratégia proporcionálny a koordinovaný postup v ôsmich oblastiach a predložená informácia poskytuje vyhodnotenie plnenia úloh z nej vyplývajúcich:

- **Podpora tvorby pracovných miest** – aktívne opatrenia trhu práce na podporu zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie sa pozitívne odrazili na znižovaní miery nezamestnanosti, napriek tomu očakávame nadrezortné reformy, ktoré zabezpečia tvorbu kvalitných pracovných miest vo všetkých regiónoch Slovenska a pripraví kvalifikovanú pracovnú silu, ktorá nebude nútená odchádzať za prácou do zahraničia.

Tak ako uvádzame aj vyššie, prevažná väčšina opatrení je financovaná z EŠIF, a nejde teda o koncepčné zmeny, ale aktuálne a prevažne prechodné riešenia, ktoré v budúcnosti nemusia postačovať.

Opätovne uvádzame, že zavedená odvodová odpočítateľná položka, už neplní svoj účel a síce, že poberatelia minimálnej mzdy boli oslobodení od platby zdravotných odvodov, rovnako platila úľava aj pre zamestnávateľov. S rastom minimálnej mzdy to už v súčasnosti neplatí a zrušená bola aj úľava pre zamestnávateľov. Od svojej účinnosti sa odvodová odpočítateľná položka (OOP) nevalorizovala. Jej vplyv na podporu tvorby pracovných miest považujeme za zanedbateľný.

Naopak za dôležitý faktor, ktorý by ovplyvnil stabilizáciu zamestnancov považujeme štátnu bytovú politiku vrátane politiky nájomného bývania, ktorá na Slovensku absentuje, čo výrazne ovplyvňuje mobilitu pracovnej sily, ale spôsobuje aj vyľudňovanie regiónov.

- **Inovácie ako nástroj podpory zamestnanosti** – KOZ SR podporuje tvorbu znalostnej ekonomiky a uvíta každé zvýšenie investícií do výskumu a vývoja, ktoré by malo byť prioritou vlády aj záujmom zamestnávateľov.

- **Rozvoj sociálnej ekonomiky ako inovatívny nástroj podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti** – KOZ SR oceňuje zahrnutie sociálnej ekonomiky do stratégie zmien, zároveň verí, že v nasledujúcom období sa bude táto oblasť rozvíjať rýchlejšie, a že nastavený systém podpory bude transparentný, administratívne nenáročný a atraktívny pre podnikateľov ochotných pôsobiť v sociálnej ekonomike najmä na regionálnej úrovni, v menej rozvinutých regiónoch.

Vypracovanie zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch, ktorý má za cieľ definovať širší priestor sociálnej ekonomiky a umožniť tak podporu a rozvoj sociálnej ekonomiky, stanovilo pravidlá sociálnej ekonomiky. KOZ SR vníma sociálnu ekonomiku a podniky, okrem ich všeobecne prospešného účelu, ako účinný nástroj podpory zamestnanosti v menej rozvinutých regiónoch, zamestnanosti znevýhodnených a zraniteľných osôb, ako aj podpory sociálneho bývania, ktoré si na Slovensku vyžaduje značné posilnenie. KOZ SR dúfa, že kontrolné mechanizmy a podmienky podpory sú dostatočne prísne nato, aby sa predišlo zneužívaniu sociálnych podnikov a tie slúžili svojmu hlavnému poslaniu. Zároveň vyslovujeme obavu nad nízkym počtom registrovaných sociálnych podnikov. Počas roka 2018 vzniklo a registrovalo sa 7 sociálnych podnikov a od začiatku roku 2019 k nim pribudlo ďalších 10. Vzhľadom na uvedené počty odporúčame aktívnejšie propagovať sociálnu ekonomiku a sociálne podniky s cieľom zvýšiť počet registrovaných sociálnych podnikov a podporiť regionálne centrá sociálnej ekonomiky a poskytnúť tak prípadným záujemcom kvalifikovanú pomoc v oblasti sociálneho podnikania.

- **Flexibilita pracovných vzťahov, pracovné podmienky, ochrana práce a kultúra práce** – pre KOZ SR je presadzovanie dôstojnej práce prioritou. Potieranie nelegálnej práce, pracovné podmienky, ochrana práce a zdravia zamestnancov a kultúra práce by mala byť prvoradá. Poukazujeme, že agenda Dôstojnej práce Medzinárodnej organizácie práce stojí na štyroch

základných pilieroch, a to tvorba pracovných miest, práva pri práci, sociálna ochrana a sociálny dialóg s rodovou rovnosťou ako prierezovým cieľom. V rámci stratégie by sa malo zamerať najmä na preventívnu činnosť v jednotlivých oblastiach a vytvoriť dostatočný legislatívny, ako aj finančný rámec na zabezpečenie týchto cieľov.

V oblasti odmeňovania možno konštatovať, že aj keď minimálna mzda v ostatných rokoch výrazne narastá, odbory nepovažujú jej súčasnú výšku za postačujúcu na garanciu práva zamestnanca na odmenu za vykonanú prácu vo výške, dostatočnej na to, aby mu zabezpečila dôstojnú životnú úroveň. Zároveň sú znepokojujúce pretrvávajúce rodové mzdové rozdiely na Slovensku. Dodržiavanie minimálnych mzdových nárokov v zmysle zákonníka práce, rovnako aj podpora kolektívneho vyjednávania vyššieho stupňa, aj na podnikovej úrovni a sociálneho dialógu je základom pre zabezpečenie adekvátneho rastu príjmov na Slovensku a spravodlivého odmeňovania v národnej ekonomike.

- **Účinné riešenie dlhodobej nezamestnanosti** – dlhodobá nezamestnanosť je jedným z kľúčových a pretrvávajúcich problémov SR, ktorý je potrebné efektívne a udržateľne riešiť systémovými opatreniami, s ktorými sa KOZ SR stotožňuje. KOZ SR pozitívne vníma znižovanie počtu dlhodobo nezamestnaných osôb. KOZ SR je presvedčená, že pri zvyšovaní podielu finančných prostriedkov na aktívnu politiku trhu práce zameranú na riešenie dlhodobej nezamestnanosti je nevyhnutné zamerať sa na dlhodobú udržateľnosť opatrení a hľadať aj ďalšie možnosti financovania. Ďalej je potrebné pokračovať v individuálnom prístupe a poradenstve a citlivo pracovať s dlhodobo nezamestnanými, rovnako ako zabezpečiť im dostatočnú sociálnu ochranu. Dlhodobo nezamestnaní sú zraniteľnou skupinou, ktorá je ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením, pričom dávky hmotnej núdzi sú nepomerne nižšie ako suma životného minima, ktorá taktiež nezodpovedá príslušnému podielu skutočných nákladov na život priemernej domácnosti.

- **Kapacity, sieťovanie a rozvoj verejných služieb zamestnanosti** – KOZ SR je stále presvedčená, že vyťaženosť zamestnancov úradov PSVR je neúmerná a ich finančné ohodnotenie je nedostačujúce, čo môže mať negatívny vplyv na odbornosť a kvalitu poskytovaných služieb. KOZ SR oceňuje zvýšenie odborných kapacít, pokračovanie v poskytovaní školení zamestnancom, ako aj v optimalizácii využívania personálnych kapacít a v odbúravaní nárazovej práce, avšak zásadné zmeny boli vykonané len v rokoch 2015 a 2016. Opätovne poukazujeme na fakt, že finančné ohodnotenie pracovníkov úradov PSVR je pod priemerom vo verejnej správe.

- **Podpora ponukovej stránky trhu práce prostredníctvom kvalifikácií pre lepšiu zamestnanosť** – KOZ SR považuje reformu školstva za kľúčovú v procese riešenia zamestnanosti a oceňuje implementáciu politík duálneho vzdelávania. Dostatočný počet kvalifikovaných pracovných síl, ktorý reflektuje potreby trhu práce zabezpečí udržateľnú zamestnanosť, aj preto očakávame progresívnejšie riešenia v tejto oblasti.